

Erken Cumhuriyet Dönemi Misyoncu Dergiciliği: *Folklor Postası*

Missionary Journalism in the Early Republican Period: Folklor Postası

Meriç Harmancı¹

ÖZET

Folklor dergileri; folklor tarihi araştırmalarının seyrini, dönemin aydınlarının folklorla bakışımı ve çalışmalarını, yapılan araştırmalarda elde edilen bilgi ve bulguları takip edebilmeyi sağlaması açısından geçmişte de günümüzde de önemli bir değer ihtiva eder. Türkiye’de ilk folklor dergisi 1928 yılında yayın hayatına başlayan *Halk Bilgisi Mecmuası*’dır. Bu dergiyi 1929 yılında ilk sayısı çıkan *Halk Bilgisi Haberleri* ve 1943 yılında yayınlanmaya başlayan *Folklor Dergisi* takip eder. Ancak *Halk Bilgisi Mecmuası* ve *Folklor Dergisi* sadece birer sayı çıkmıştır. 1944 yılında yayınlanmaya başlayan ve 1946 yılına kadar 19 sayısı çıkan *Folklor Postası*, düzenli yayınlanan ikinci folklor dergisidir. Bu çalışma, Türk folklor dergilerinin en eskilerinden biri olan ve Türk folklor araştırmaları açısından önemli bir yere sahip *Folklor Postası* dergisinde yayımlanan yazılara ve yazarlara odaklanarak Cumhuriyet’in ilk dilimindeki folklor anlayışını ve halk bilgisi çalışmalarının seyrini ortaya koymayı amaçlamaktadır. İncelemede *Folklor Postası* dergisinin tüm sayılarından hareketle bir Cumhuriyet portresi sunulmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda dergideki kapak sözlerinden, görsellere; yazılardan halk bilimine hizmet eden araştırmacılara kadar tüm izler takip edilmiştir. *Folklor Postası*, muhtevası itibarıyla Türk kültürü, sosyolojisi, edebiyatı, tarihi ve folkloru bakımından zengin veri kaynağı sunan bir hazine niteliği taşıyan Cumhuriyet’in yüzüncü yılında, Cumhuriyet aydınlarının çalışmaları ve yazılarıyla folklorla verdikleri desteğin vesikası niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: Halk bilimi, dergicilik, Folklor Postası, misyon, aydın

ABSTRACT

Folklore journals have important value both in the past and currently in terms of allowing one to follow the course of folklore history research, the view and studies of the intellectuals of the period on folklore, and the information and findings obtained in research. The first folklore journal in Türkiye was the *Halk Bilgisi Mecmuası* [The Folklore Periodical], which started its publication life in 1928. This journal was followed by *Halk Bilgisi Haberleri* [Folklore News], the first issue of which was published in 1929, and *Folklor Dergisi* [Folklore Journal], which started publication in 1943. However, *Halk Bilgisi Mecmuası* and *Folklor Dergisi* only published one issue each. Publishing 19 issues between 1944-1946, *Folklor Postası* [Folklore Post] was the second folklore magazine to be published regularly. This study aims to reveal the understanding of folklore and the course of folklore studies in the first period of the Republic by focusing on the articles and authors published in *Folklor Postası*, one of the oldest Turkish folklore journals and an important area for Turkish folklore research. The analysis attempts to present a portrait of the Republic based on all 19

¹Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, İstanbul, Türkiye

ORCID: M.H. 0000-0003-1062-7926

Sorumlu yazar/Corresponding author:

Meriç Harmancı,
Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat
Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
İstanbul, Türkiye
E-posta: mericharmanci@yahoo.com

Başvuru/Submitted: 01.10.2023

Revizyon Talebi/Revision Requested: 12.02.2024

Son Revizyon/Last Revision Received: 15.02.2024

Kabul/Accepted: 23.02.2024

Atf/Citation: Harmancı, M. (2024). Missionary journalism in the early republican period: *Folklor Postası*. *TUDED*, 64(1), 97–116.
<https://doi.org/10.26650/TUDED2024-1369421>

issues of *Folklor Postası* magazine. For this purpose, the analysis follows all traces in the magazine, from cover words and articles to visuals and researchers serving folklore. *Folklor Dergisi* is a treasure that provides a rich data source in terms of its content pertaining to Turkish culture, sociology, literature, history, and folklore and is a proof of the support Republican intellectuals gave to folklore through their works and writings in this current year when we celebrate the centennial of the Republic.

Keywords: Folklore, journalism, *Folklor Postası*, mission, intellectual

EXTENDED ABSTRACT

The first independent folklore journal on Turkish folklore was published in 1928. Chronologically speaking, *Folklor Postası*, whose first issue was published in 1944, ranks fourth. However, because the two journals that appeared in between only published one issue each, *Folklor Postası* is the second folklore journal to have been published continuously and is therefore very important. Launched on October 15, 1944, *Folklor Postası* completed its publication life with its 19th issue published in December 1946. The owner of the journal was Kemal Akça. Muzaffer Erdoğan had been an editor-in-chief for the first five issues. From the sixth issue onwards, Dr. Fethi Ferit Uğur became editor-in-chief and maintained this position until the 18th issue. From the fourth issue onwards, İhsan Hınçer was seen as the secretary and an editor in chief of the journal.

The writing staff of *Folklor Postası* consisted of intellectuals, each representing the success stories of Republican Türkiye in their own field, most of whom were employed in the bureaucracy and who had shouldered the establishment process. This staff of writers brought to the journal the understanding of folklore that had been positioned along the axis of culture as institutionalized in the founding phase of the Republic. With the establishment of the Republic, recording the products of the society's culture became important, as it had gained widespread educational tools. *Folklor Postası* also carried the identity of a recording tool for people who had internalized this need and mission. Folklore journals were one of the most favorable tools of the period for compiling and disseminating Turkish folklore products throughout the country, and the journal writers paid attention to compiling the products belonging to folk culture and literature, in addition to original articles. They worked to get to know the people and to be aware of their creations, including these in the journal. The journal presented readers not only with the products of folk literature but also with many aspects of Turkish cultural heritage. The journal also included opinion pieces on folklore and folk literature, novel reviews, movie reviews, criticisms on articles published in other journals, book reviews, and articles on various topics related to folklore and folk literature. In this respect, every aspect of folklore was covered by the intellectuals of the Republic. *Folklor Postası* revealed the mission the intellectuals of the newly established Republic had undertaken.

A new era had begun with the Republic, and a new literary, cultural, and historical line began to be drawn in direct proportion to the decisions taken in this era. One of the ways to follow this course and the path being drawn was the content of *Folklor Postası*. The fact that so much emphasis had been placed on folklore in the early years of the Republic points to the

reconstruction of the old perception and the path left behind, as well as to national identity. The founding will that had become institutionalized with the establishment of the Republic prioritized the field of folklore, one of the clearest flowing sources of society, in order to make its ideology about the people and to use this will to include the people in this founding enthusiasm, take them forward, and raise them. The Republic of Türkiye had been established with a nation state reflex after the victory of the War of Independence and prioritized folklore studies in order to produce policies favoring national consciousness in the field of culture. Working like a school, *Folklor Postası* undertook an important task in compiling, recording, and transferring folklore products to future generations. By addressing the public, the journal at the same time brought together the intellectuals and society it wanted to prepar.

Giriş

Toplumların sosyo-politik değişim süreçlerinde önemli misyonlar aydınlar ve sanatçılar tarafından yerine getirilmiştir. 1900'lü yılların başında Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılma sürecine girmesiyle birlikte ortaya çıkan milliyetçilik hareketi, Avrupa'da halk ve halk ürünlerine artan ilgi ile birleşerek aydınların folklor ürünlerine yönelimlerinde olumlu bir ivme kazandırır. Konjonktürün sağladığı ortam ve faaliyetler, halka ait ürünleri derleme çalışmalarında ve folklor üzerine yazılan yazılarda tetikleyici rol oynar. 1831 yılında yayınlanan ilk resmî gazete olan *Takvim-i Vekayi*'nin ardından Tanzimat'la birlikte gazete ve dergi sayısındaki hızlı artış, dönemin aydınlarının çalışmalarını ve fikirlerini geniş kitlelere duyurmasına olanak sağlar. 1900'lerin başından itibaren, tamamı doğrudan folklor yazısı olmasa da folklor araştırmaları için değerli yazılar gazete ve dergilerde artarak yer bulur (Yıldırım, 1998, s.53). 1908 yılında Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte çıkmaya başlayan *Türk Derneği Mecmuası*, *Türk Yurdu Dergisi*, *Genç Kalemler* dergileri “millî edebiyat ve milliyetçilik fikirlerini, folklorun inceleme alanına giren ürünleri merkeze alan bir yaklaşımla yorumlar” (Oğuz, 2014, s. 23-24). Türk folklorunun öncül makaleleri de bu dönemde kaleme alınır.

Ziya Gökalp'in 1913 yılında *Halka Doğru* dergisinde yayınlanan “Halk Medeniyeti-I Başlangıç”, Fuad Köprülü'nün 1914 yılında *İkdam* gazetesinde yayınlanan “Yeni Bir İlim Halkiyat: Folk-lore”, Rıza Tevfik Bölükbaşı'nın yine aynı yıl *Peyam* gazetesinde çıkan “Folklor-Folklore” başlıklı yazıları folklorla bir bilim dikkati ile yaklaşan ve devamında yapılacak çalışmalar için öncü yazılardandır. Folklorun bir bilim dalı olduğunu ve bu dikkatle yaklaşılması gerektiğini ifade eden ve yayınlandığı dönemde müstakil folklor dergisi olmadığı için günlük gazete veya edebiyat dergilerinde yayınlanan bu yazılar (Baykurt, 1985, s.7) sonrasında, Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte kurulan dernekler, halkevleri gibi kurumsal yapılar ve bunların yaptıkları derleme ve folklor çalışmaları müstakil folklor dergiciliğini gerekli kılmıştır. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde millet olma bilincini sağlamlaştırmak, peş peşe savaşlardan çıkan halkın kültürel dinamiklerini canlı tutmak için folklor bir misyon üstlenmiş, folklor dergileri de millî kimliğin inşası ve aktarılması hususunda önemli bir sorumluluğu yerine getirmiştir.

Kurtuluş mücadelesi sonrasında bir ulus devlet refleksi ile kurulan Türkiye Cumhuriyeti kültür alanında da millî bilince yönelik politikalar üretmek için folklor çalışmalarını öncelemiştir. Buna ilişkin Yıldırım “*Bir milletin hayatında millî kimliği belirleyen kültürün taşıyıcıları, sözlü ve yazılı ifade gelenekleridir*” der ve söz ile yazı geleneğinin “*kültürü oluşturan maddi ve manevi faaliyetlerin arasındaki ilişki*” gibi etkileşim içinde olduklarını ve bu beraberlik sayesinde gelişmelerini sürdürdüklerini ifade eder (1998, s. 66). Cumhuriyet'le kurumsallaşan kurucu irade, ideolojisini halka dair kılmak, bu kuruluş hevesine halkı dâhil etmek ve halkı bu irade ile ileriye götürmek ve yükseltmek için toplumun en duru kaynaklarından biri olan folklor alanını keşfetmiştir.

Ziya Gökalp'ten beri toplum bilimleri çalışanların da gördüğü üzere “millî kültürün inşası” için daha çok davranışa dönük yaşam pratikleri önem taşımaktadır. Halkın sevinçte ve tasada

sergilediği ve ürettiği kültür, yaşamsal biçimde bir ömür iz bırakan bir kültüre dönüşmektedir. Halk kültürüne yöneliş, millî mücadele yıllarının zorlu koşullarından ağır bedeller ödeyerek çıkan halk için duyulması gereken kamusal minneti içine alsa da temelde kurucu felsefenin o yıllardaki topluma erişim olanakları devletin folklor dilini benimsemesinde etkili olmuştur. Bugünden bakıldığında daha kolay anlaşılabilir savaş sonrası kurumsal eğitimin önündeki zorluklar, yetişmiş insan gücü, ulaşım ve iletişim güçlükleri ve maddi yetersizlikler göz önünde bulundurulduğunda, halkta karşılığı bulunan görece arı ve duru kalmış kültür kodlarına yönelik duyarlılıklar daha çok dergi ve bültenlerle gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Her bakımdan maliyeti az fakat etkisi yaygın bu süreli yayınlar, kurumsallaşan kuruluş evresinin bir parçası haline gelmiştir. O yıllarda folklor, yeniliklere hazırlanmak istenen toplumla bütünleşmek için fırsatlar sunmaktadır.

1927 yılında kurulan *Türk Halk Bilgisi Derneği*'nin yayını olan ilk folklor dergisi *Halk Bilgisi Mecmuası* 1928 yılında yayın hayatına başlamıştır. Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu ve Mehmet Halit Bayrı'nın hazırladıkları dernek tüzüğünde “Türk folklor ve kültürüne dair araştırmalar yapmak; dergi, gazete ve kitap yayımlamak; konferanslar, müsamereler ve seyahatler düzenlemek, temsilcilikler kurmak ve kurullar oluşturmak, diğer benzeri derneklerle iş birliğine girişmek” (Tan, 2006, s. 8) ifadeleri yer alır. Tek sayısı yayınlanan *Halk Bilgisi Mecmuası*'ndan sonra dernek, 1929 yılında *Halk Bilgisi Haberleri* dergisini yayınlamaya başlar. Dernek tarafından 1931 yılına kadar on dokuz sayısı çıkarılan dergi, çeşitli kurumlar tarafından arada fasıllar olsa da 1947 yılına kadar 124 sayı olarak devam eder (Karabulut, 2013, s. 146-147). Folklor literatüründe kronolojik olarak üçüncü sırada bulunan *Folklor Dergisi* 1943 yılında yayın hayatına başlar, ancak bu dergi de tek sayıda kalır. Zaman dizinsel olarak dördüncü dergi olan *Folklor Postası*'nın ilk sayısı 1944 yılında çıkar ve 1946 yılına kadar yayınlanmaya devam eder. İlk folklor derneğinin kurucuları ve üyeleri olan, bu derneğin yayın organı *Halk Bilgisi Mecmuası*'nda da yazılar yayımlayan Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, Mehmet Halit Bayrı, Ahmet Kutsi Tecer, Mahmut Ragıp Gazimihal, A. Süheyl Ünver, Ali Rıza Yalçın, M. Şakir Ülkütaşır, Sadettin Nüzhet Ergun (Tan, 2006, s. 9-10; Erik, 2022, s. 16-19) gibi isimler on altı yıl sonra yayınlanmaya başlayan *Folklor Postası* dergisinde de dernek tüzüğünde yer alan bilinç ile çalışıp yazılar yazmaya devam etmişlerdir.

Türk folklor araştırmalarının 1839'dan günümüze kadar olan gelişim seyrini beş basamağa ayıran Dursun Yıldırım'a göre, 1839-1908 “Örtülü Devre”, 1908-1920 “Türkçü Devre”, 1920-1938 “Sentezci Devre”, 1939-1966 “Dergici Devre”, 1966'dan günümüze “Bilimci Devre”dir (1998, s. 65). Yıldırım'ın sınıflandırmasındaki tarihler dikkate alındığında *Folklor Postası*'nın “Dergici Devre” içinde yayın hayatına dâhil olduğu görülür. Yıldırım da 1944 yılında yayına başlayan *Folklor Postası* ile 1949 yılında ilk sayısı çıkan *Türk Folklor Araştırmaları* dergilerinin “folklor araştırmalarının yükünü çeken iki mühim dergi” olarak “Dergici Devre”de başat rol oynadıklarını ve “birek özel folklor mektebi” görevi gördüklerini (1998, s. 66) ifade eder. Yıldırım'ın folklor araştırmalarının seyrini gösteren sınıflandırması, folklor araştırmaları ile ülkenin sosyo-politik durumu arasındaki paralellliği de göstermesi bakımından önemlidir.

Folklor Postası'nın yazı işleri ve teknik sekreterliğini yürüten İhsan Hınçer, 1949 yılında çıkarmaya başladığı *Türk Folklor Araştırmaları* dergisinin ilk sayısı için kaleme aldığı "Türk Folklor Araştırmaları"nı Niçin Çıkartıyoruz" başlıklı yazısında amaçlarının "memleket folkloruna hizmet ve bu ilim şubesi ile uğraşanları, bir dergi kadrosu içinde toplamak" olduğunu ifade eder ve *Halk Bilgisi Haberleri, Ülkü ve Folklor Postası* dışında folklor sahasında çalışmaların dağınık ve az olduğunu belirtir (Hınçer, 1949, s. 1). *Folklor Postası*, kadro ve anlayış olarak devam eden folklor çalışmaları için uzun soluklu bir dergi olan *Türk Folklor Araştırmaları*¹ için bir alt yapı oluştururken kendinden önce çıkan *Halk Bilgisi Haberleri* ile arada bir köprü oluşturmuştur.

"Kutsal ve Millî Bir Ödev Türk Folkloru"

15 Ekim 1944 tarihinde yayın hayatına başlayan *Folklor Postası*, Aralık 1946 tarihinde çıkan on dokuzuncu sayısı ile yayın hayatını tamamlar. Derginin ilk sayısının kapağında yer alan "Her ay çıkar Türk Folklor konularını inceleyen ve yayan Folklor Dergisi" ifadesi derginin çıkarılma işlevini ve yayın periyodunu ortaya koyar. Temmuz 1945'e kadar aylık olarak on sayısı çıkan derginin on birinci sayısı (ağustos, eylül, ekim) ve on ikinci sayısı (kasım, aralık, ocak) üçer aylık periyodu kapsayacak şekilde yayınlanır. Şubat 1946 - Haziran 1946 tarihleri arasında aylık olarak yayınlanmaya devam eden derginin on sekizinci (Temmuz, Ağustos, Eylül 1946) ve on dokuzuncu sayıları (ekim, kasım, aralık) yine üç aylık dönemleri içine alır. On dokuzuncu sayıdan sonra dergi bir daha yayınlanmaz. Derginin son sayısında bu sayının son olduğu ya da bir daha yayınlanmayacağı ile ilgili bir bilgi de yer almaz.

Derginin sahibi Kemal Akça'dır. Kemal Akça, dördüncü sayıdan itibaren derginin sahibi ve başyazarı olarak anılır. İlk beş sayının yayın müdürü Muzaffer Erdoğan'dır. Altıncı sayıdan itibaren yayın müdürlüğünü Dr. Fethi Ferit Uğur yapmaya başlar ve on sekizinci sayıya kadar devam ettirir. Derginin dördüncü sayısından itibaren sekreter olarak İhsan Hınçer ismi yer alır.

Folklor Postası'nda yazıları da bulunan Önder'in dergi ve dergiyi yayınlayan ekip ile ilgili verdiği bilgiler önemlidir:

"1944 yılı başlarında, İstanbul - Beyazıt İmaret Sokaktaki Konya Kitabevi'nde bir araya gelen birkaç Konyalı genç, aylık bir folklor dergisi çıkarma kararını almışlardır. İstanbul'da öğretmenlik yapan ve daha önce Sille Halk Şairleri adıyla bir kitabı yayınlanmış bulunan Kemal Akça, dergiye; Folklor Postası adını vermiş, imtiyazını da üzerine almıştır. Derginin yayın müdürlüğünü o günlerde Topkapı Sarayı Müzesi asistanı olan Konyalı Muzaffer Erdoğan kabullenmiş, İstanbul Belediyesi'nde genç memur İhsan Hınçer, dergide teknik sekreter olarak görev almıştır. Konyalı doktor Fethi Ferit Uğur da Folklor Postası'nın mâli işlerini üstlenmiş, Folklor Postası, 1944 yılı Ekim ayının 15'inde ilk sayısı ile yayın hayatına başlamıştır" (Önder, 1983, s. 3).

1 Önder, "1946 yılı Aralık ayında Folklor Postası kapanınca dergide yer alan yetkin ve hevesli kişilerle İhsan Hınçer Türk Folklor Araştırmaları adıyla aylık bir dergi çıkarmaya karar vermiştir" şeklinde bilgi verir (1983, s. 3).

Kendisi de Konyalı olan Önder, derginin çıkarılmasında başat rol oynayan ekibin Konyalı olmasına özellikle dikkat çeker.

Derginin ilk sayısında Akça, kaleme aldığı “Folklor ve Türk Folklor’ünün karakteri” başlıklı yazısında dergi adında ve bu yazısının başlığında terim olarak neden “folklor”u tercih ettiğini açıklar. Akça, “folklor” kelimesi yanında bizde “halk ve harsiyat, halk bilgisi, halkiyat, budun bilgisi, halk edebiyatı” gibi terimlerin de kullanıldığını Türk Dil Kurumu ve dilciler tarafından kesin bir terim belirleninceye kadar uluslararası alanda kabul gören “folklor”un kullanılması gerektiğini belirtir. Bu yazısında Akça, “Bir milletin halk kütlesini teşkil eden zümrenin hars, kültür, sanat, geyim, geçim, dil, musiki, edebiyat ve bunu ilgilleyen bütün diğer konular, Folklor kelimesinin ifade ettiği anlam etrafında toplanmaktadır” (Akça, 1944, s. 4) sözleriyle halkı ilgilendiren ve halkın ilgilendiği tüm konuların folklor içinde değerlendirilmesi gerektiğini ifade ederken dergisinin kapsamı hakkında da bilgi vermiş olur.

Cumhuriyet’in kurulmasıyla birlikte yaygın eğitim araçlarına kavuşan toplumun kültürüne ait ürünlerin kayıt altına alınması önem kazanmıştır. *Folklor Postası*, bu ihtiyacı ve misyonu özümsemiş insanların aynı zamanda bir kayıt aracı kimliğini de taşımaktadır. Türk folklor ürünlerinin derlenmesi ve yurt sathına yayılması için dönemin en elverişli araçlarından biri folklor dergileri olmuştur ve dergi yazarları özgün yazılar yanında halk kültürüne ve edebiyatına ait ürünlerin derlenmesine özen göstermişlerdir. Akça, derginin ilk sayısındaki yazısında folklorla ait ürünlerin bilimsel metotlarla derlenmesinin önemi üzerinde durur:

“Türk halkının Folklor’ünü derleyip yayma, millî tarihimiz ve millî karakterimizin inkişaf ve tekâmülü bakımından büyük bir önemi vardır. Bu önemi göz önünde bulundurarak, ilmî bir metot dahilinde toplanan Folklor malzeme ve materyalleri, Türk milletinin geçmiş medenî, sosyal, fikrî ilerleyişinin seyrini ve Türk Folklor’ünün yüksek karakterini bize gösterir ve bu süratle Türk tarihi ve Folklor’üne kuvvetli bir destek ve millî bir vesika hazırlanmış olur” (1944, s. 4).

Folklor Postası, yeni kurulan Cumhuriyet’in aydınlarının yüklendiği/yüklenmek istediği misyonu da ortaya koyar. Halkı tanımak, halkla hemhal olmak, yaratımlarından haberdar olmak gereklidir. Bu bağlamda folklor ürünlerinin derlenmesi kutsal ve millî bir görev sayılmıştır: “...derlenmesi kutsal ve millî bir ödev olan Türk Folklor’ü, Türk halkının şanlı tarihi kadar kıymetli ve zengindir. Nasıl ki, tarihimize övüne biliyorsak, Folklor’ümüzle de övünebiliriz” diyen Akça; köy, nahiye, kasaba fark etmeksizin tüm halkımız arasında yüzyıllardan bu yana aktarılan hazineler dolusu folklor malzemesinin hiç işlenmediği üzerinde durarak bunları “millî bir varlığın millî bir sembolü” olarak değerlendirir (1944, s. 3).

Folkloru bir vatan davası olarak gören Akça, derginin üçüncü sayısında çıkan “Türk Folklor Dâvası” isimli yazısında önceki dönemlerde önemsenmeyen Türk kültür ürünlerinin artık en önemli meselelerden biri olduğunu vurgular:

“Kültür, edebiyat; ruhumuzu ister istemez sihirleyen musiki, san’at, sosyal yaşayış ve duyuşunu; milli menkabe, destan, masal ve kahramanlıklarını; kıvrak ve oynak türkü ve şarkılarını; hulâsa topyekûn kütlenin Folklor’ünü belirtmek, kıymetlendirmek, Türk ve beşeriyet tarihi, Türk’ün milli karakter ve harsı bakımından hemen ele alıp tahakkuk ettirmek, planlaştırmak devri gelmiş bulunmaktadır” (1944, s. 3).

1944 yılında folklorun dava mevkiinde mevzu edilmesi, folklor devrinin geldiğinin söylenmesi dönemin hareket noktasını, folklor bakışını, halk bilimine ve bilgisine olan ihtiyacını göstermektedir.

Folklor Kadrosu

Jusdanis, edebiyatın “bireyleri ortak bir toplumsal deneyim içinde bir araya getirerek onları ortak kimlikleri keşfetmeye teşvik” ettiğini ve “kültür-yaratma projesindeki ayrıcalıklı konumu yüzünden, genel işlevsel farklılaşma süreci içinde özerk bir kurum haline gelen ilk sanat” olduğunu ifade eder (Jusdanis, 1998, s. 179). Ortak kimliklerin ön plana çıkarılarak edebi geleneğin kanonlaştığı ve folklorun öncelendiği dönemin yansıması olan *Folklor Postası* yalnızca Cumhuriyet’in, 1940’ların değil Türk folklorunun zenginliğinin göstergesidir. Halkın yaşayışına ve yaratımlarına ait pek çok unsur folklorun kapsamındadır. Alan Dundes, folklor kavramının içinde “mitler, efsaneler, masallar, fıkralar, atasözleri, bilmece, şarkılar, tılsımlar, kutsamalar, beddualar, küfürler, yeminler, hakâretler, ağız dalaşları, sataşmalar, takılmalar, alaylar, dilekler, tekerlemeler, selam ve ayrılık sözleri(nin) yer al(dığını), halk âdetini, halk dansını, halk tiyatrosu (ve mimini), halk sanatını, halk inancını, halk hekimliği, enstrümental halk müziğini, halk şarkılarını, halk dilini, halk benzetmelerini, halk teşbihlerini ve adları da içer(diğini)” ifade eder (Dundes, 2005, s. 129). *Folklor Postası* içerik olarak incelendiğinde Dundes’in belirttiği çeşitliliğe sahiptir. Dergi, bütün sayılarında halk edebiyatı ürünlerinden başlayarak Türk kültür mirasının birçok noktasını okuyucusuna sunmuş, dergi sayfalarında yer alan fotoğraflar ile halk kültürüne ait küçük bir arşiv oluşturulmuştur.

Dergi muhteviyat itibarıyla halk bilimi çalışmalarının kadroları² içinde yer alan pek çok konuya dair örnekler sunar. Bu bağlamda incelendiğinde İhsan Şener’in “Ana Yurdumuzu Tanıyalım” (1944, 1, s. 15-16) başlıklı yazısı köy, kasaba ve kent monografilerine, İhsan Hınçer’in “Konya Evleri” (1946, 19, s. 2) yazısı halk mimarisine, A. Rıza Yalgın’ın “Uludağ’da: Türkmen Obaları ve Kadın Giyimleri” (1946, 17, s. 3) yazısı giyim-kuşama, N. R. Balcı’nın “Halk İlâçları Hakkında” (1945, 10, s. 15) yazısı halk bilgisine, İhsan Şener’in “Eğinde Halk Kültür, Ahlâk ve Adetleri” (1944, 2, s. 13-16) yazısı halk inançlarına, A. Fuad Şener’in “Bir Anadolu Geleneği : Kına Gecesi” (1945, 14, s. 16) yazısı geçiş dönemlerine, Kemal Akça’nın “Bir Anadolu Geleneği : 19 Mayıs Gençlik Bayramı -Halk Dernek ve Yarışları-” (1946, 16, s. 8) yazısı bayramlara, Kemal Samancıgil’in “Garip İtikatlar” (1944, 3, s. 11) yazısı dinsel-büyüsel içerikli inançlara, Gelibolulu Âşık Demir’in “Koşma”sı (1945, 8, s.

2 Türk halkbilimi çalışmalarının kadroları ile ilgili geniş bilgi için bakınız: Özkul Çobanoğlu, Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş, Ankara: Akçağ, 2002, 50-53.

4) halk edebiyatına, Ahmet Özcan'ın "Saya" (1945, 5, s.17) yazısı halk tiyatrosuna, Kemal Çilingiroğlu'nun "Kuzey Doğu Anadolu Halk Oyunları Erzurum" (1945, 7, s. 13-19) yazısı halk oyunlarına, A. Rıza Yalgın'ın "Uludağ'da Halk Çalgıları ve Zurna" (1944, 1, s. 10-12) yazısı halk müziğine, Adil Özseven'in İstanbul'da Çocuk Oyunları (1945, 6, s. 12-13) yazısı çocuk oyunlarına, Erol Şeker'in "Bir Anadolu Geleneği : Akşehir'de Sıra Yareni" (1946, 19, s. 17) halk eğlencelerine, Faruk Sümer'in "Dil İncelemeleri: Bazı Kelime ve Yer Adları Hakkında" (1946, 14, s. 17) başlıklı yazısı adlara örnek olarak verilebilir. Dergide halkbilimi ve halk edebiyatına ait düşünce yazıları, roman tefrikaları, film yorumları, başka dergilerde yayınlanan yazılar üzerine yapılmış eleştiriler, kitap tanıtımları ile ilgili çeşitli konulara dair yazılmış yazılar da yer almaktadır.

Cumhuriyet ile yeni bir devir başlamış ve bu devirde alınan kararlar ile doğru orantıda yeni bir edebi, kültürel, tarihi çizgi çizilmeye başlanmıştır. Söz konusu gidişat ve çizilen yolu takip etmenin yollarından biri de *Folklor Postası*'nın içeriğidir. Cumhuriyet'in henüz ilk dönemlerinde bu denli folklor üzerinde duruluyor olması millî kimliğin yanı sıra ihmal edildiği düşünülen halk kültürünün yeniden inşasına da işaret etmektedir.

Folklor Postası'nın yazar kadrosu "folklorun kadrosu" kaygısı ile şekillendiği için tür, yöntem ve konu bakımından bu kapsayıcı misyon ortaya zengin bir yazar kadrosu da çıkarır. *Folklor Postası*, döneminin aydınlarından pek çok ismi buluşturan bir okul olmuştur. Dergi yazarlarından olan Önder dergi kadrosu hakkında şunları söyler:

"Yazı kadrosunda; Hasan Ali Yücel, Sadettin Nüzhet Ergun, M. Halit Bayrı, Vahit Lütfü Salcı, A. Süheyl Ünver, Z. Fahri Fındıklıoğlu, Behçet Kemal Çağlar, M. Ragıp Gazimihal, Fahreddin Kırzıoğlu gibi daha önce folklor alanında adları bilinen kişiler yer almıştır. İhsan Hınçer, Kemal Samancıgil, Hayrünnisa Damgacı, Şemsi Belli, Adil Özseven, Rıza Yetişen gibi o günler için yeni isimler de kadroya eşlik etmişlerdir" (Önder, 1983, s. 3).

Derginin ilk sayısının birinci yazısı dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel (1897-1961) tarafından kaleme alınır. "Halk Edebiyatının Kıymeti" başlıklı yazı, dergi misyonunun takdimi olarak da düşünülebilir. Yücel, yüzlerce yıldır halktan uzaklaşmış olan aydınların halkı tanıyıp anlayabilmeleri, halk ruhuna erişebilmeleri için halk edebiyatını bilmelerinin elzem olduğu üzerinde durur. Ona göre, "Bu edebiyat, münevverlerle halk arasındaki kale duvarını yıkacak en kuvvetli ve ateşli bir toptur" (1944, s. 1). Cumhuriyetli yıllara geçiş sürecini kurtuluş mücadelesi evresinde yaşamış, eski tarz, eski şiir ve klasik üslup ile yeni Türkiye'nin modern yüzüne bizzat tanık olmuş bir aydın olarak Yücel, halk edebiyatının önemi üzerinde duran karşılama yazısını kaleme almıştır. Çünkü savaştan çıkan ve umuda tutunan halkın eğitime inanan bir öğretmen, yazar ve devlet adamı için *Folklor Postası* son derece hayati öneme sahiptir.

Derginin kurucu ve yönetici ekibini Kemal Akça ve İhsan Hınçer oluşturur. Mehmet Halit Bayrı ise daha çok yazıları ile bu kurucular misyonuna katkı sunan isimdir. İhsan Hınçer

(1916-1979)³, dergiye Ocak 1945'te çıkan dördüncü sayıda hem sekreter -sonrasında yazı işleri müdürü olarak geçer- hem de yazar olarak katılır ve son sayıya kadar bu görevleri ifa eder. Daha öğrencilik yıllarında halk bilimi çalışmalarına başlayan isimlerden olan Hınçer, *Folklor Postası*'na kuruluşundan itibaren destek olur. Hınçer, derginin kuruluşunu ve kapanışını şu sözlerle anlatır:

“Bir gün karar verdik, bir folklor dergisi çıkaracaktık. O, derginin sahibi olacak, ben de redaktör ve yazı işleri müdürü olarak çalışacaktım. Nihayet 1944 yılında hem Konya Lisesi Mezunlar derneğini (Konya Yüksek Öğrenim Yaptırma Derneği) kurduk, hem de Folklor Postası adlı dergiyi çıkarmaya başladık. Dergi'nin Mes'ul Neşriyat Müdürlüğünü de yine hemşehrımız, Dr. Fethi Ferit Uğur üstlendi. Derginin ilk iki sayısının tashihlerine karışmadım. Fethi Uğur'la Kemal Akça bu işleri de yürüttüler. Fakat fazla zaman ayıramamışlar olacaktı ki, yazılar âdeta tashihleri yapılmadan basılıyordu. Bunun için üçüncü sayıdan itibaren yazıların düzeltilmesi işini de üzerime aldım. Bütün halk bilimcilerini derginin sayfaları arasında topladım...” (Hınçer, 1978, s.8211-8212).

Hınçer'in dergicilik serüveni *Folklor Postası*'ndan sonra da uzun yıllar devam eder; 1949-1979 tarihleri arasında *Türk Folklor Araştırmaları* dergisi de onun önderliğinde çıkar (Çoşan, 2020). Hınçer, *Folklor Postası*'nın yazı işleri müdürü olmasının yanında derginin güncelliğinin göstergesi rolünü de üstlenir. Kurucu ve idareci olmasının da etkisiyle hemen her sayıya katkı sunmaya özen göstererek, biyografi, sinema, yöre, yeni yayınlar, tür, kimlik ve misyon odaklı güncel yazılara imza atar. *Folklor Postası*, Hınçer için bir staj yeri olmuştur. Bundan sonra onun uzmanlık evresi çalışmaları başlayacaktır.

Derginin sahibi olan Kemal Akça, Konya Halkevi dil, tarih, edebiyat şubesi üyelerindedir. Dergi sahibi olarak hemen her sayıda yazılar yazan ve dergi misyonunu bu yazılarla her sayıda hatırlatmaya çalışan Akça, ilk sayıda yazdığı “İlk Öğretim” başlıklı yazıda memleket davasına dönüşen bu misyonu ortaya koyar. Her cümlesinde bir dava şuuru sezilen yazı, devlet yönetiminden köydeki öğretmene kadar bir “millî şuur” kaygısı taşımaktadır. Bu davanın o yıllardaki üstlenicisi yurt sathına yayılmış şuurulu eğitim ordusudur. Millî kültür ile millî şuur arasında kurulan iki yönlü ilişkinin doktrine dönüştüğü kuruluş yıllarında bir dergi sahibi sıfatıyla Akça, derginin kurumsal kimliğine de mâl olacak şu cümleleri “vazife” uyarısı ile eğitim ordusuna not eder: “Türk yavrularını bağrına basmak, onları bu günün icaplarına, yarının ve Türk'ün değişmeyen millî şuuruna uygun, Ülkende yepyeni millî şuuruna hâkim bir kütle meydana getirmektir... Senin millî şuurunla millî kültürün arasında kuvvetli bir bağ vardır” (1944, s. 13). Akça, bu misyonu sürdürdüğü yazıları yanında bir folklor araştırmacısı gibi davranır. Folklorla ilgili yazılar, derleme yazıları, biyografi çalışmaları, folklor ürünlerinden

3 İlk şiiri 1932'de *Mektepli* adlı dergide çıktığında 16 yaşında olan Hınçer, *Yeni İstanbul*, *Radio Magazin*, *Ekekon*, *İnci ve Radyonun Sesi* gibi gazete ve dergilerde şiir, hikâye ve denemeler yayınlar. Daha çok Türklük bilinci ve millî birlik tezi üzerinde odaklanır ve *Çoban Kızı* adlı romanı ile Cumhuriyet Devrimi'ni köye taşımak ve halka anlatmak ister (Çoşan, 2020).

örnekler onun yazılarını oluşturan konulardır. Derginin seri yazılarından olan ve ilk ve son sayı dışındaki on yedi sayıda tefrika edilen “Dağların Delisi” de Millî Mücadele yıllarında Kuvayı Milliye ruhunun oluşumunu ve Anadolu halkının kurtuluş davasına, Mustafa Kemal’in önderliğine yönelişini birinci ağızdan anlattığı bir öyküdür. Akça, bir edebi tür aracılığı ile de derginin ve kendisinin millî şuur için taşıdığı misyonu icra eder.

Yazı hayatına Fuad Köprülü ve Yahya Kemal’in teşvikleriyle başlayan Mehmet Halit Bayrı⁴ (1896–1958) derginin en deneyimli yazarlarından. Kendisini halk edebiyatı ve folklor araştırmalarına veren Bayrı, ülkemizde folklor çalışmalarının sistemli hale gelmesine ve yayılmasına katkı sunmuş; özellikle Türk folklor ürünlerinin derlenmesi ve ilim âlemine sunulması yönünde çaba sarf etmiştir (Uçman, 1992, s. 274). *Folklor Postası*’ndan önce de folklor araştırmaları ve dergi yöneticiliği yapmış öncü bir ismi kadrosunda bulundurmakla dergi, geleneksel hâle gelmiş bir yayın hayatı ve folklor metodolojisini de bünyesine almıştır. On dört sayıya yazıları ile katkıda bulunan Bayrı, ikinci sayıdan itibaren dergiye katılır. Dergide unutulmaması gereken âşıkları ve onların eserlerini gün yüzüne çıkaran çalışmaları dikkat çeker. Dergi aracılığı ile bölgesinde tanınan ve unutulmaya yüz tutmuş âşıkların halka mâl edilmesi ve bir folklor ögesi olarak ele alınması onun öncelikli amacı olmuştur. “Deli Şerif” (Bayrı, 1944, s. 5, 14) örneğinde olduğu gibi hakkında ilk kez kayıt düşülen bir şairin kimliği ve onun Antep’in işgali dolayısı ile yazdığı şiiri kayda geçirirken Anadolu’nun düşman işgaline karşı bir âşığın tavrını da göz ardı etmemiş olur. Yine incelemekte olduğu bir cönk ile İstanbul kahvelerinde gazel okuyarak geçimini sağlayan âşıkları ortaya çıkarır ve onların şiirlerinden örnekler verir. Böylelikle dönemin araştırmacıları ve sonrakiler için cönklerden hareketle biyografi ve metin çalışmaları yapılması konusunda öncülük eder. Ermeni asıllı tasavvuf yolcusu Âşık İkrârî ve şiiri de Halit Bayrı’nın da dikkatinden kaçmamıştır (Bayrı, 1945, s. 6-8).

Bayrı’nın yeğeni, Hayrûnnisa Damgacı da Anadolu âşıklarından derlemeler yapmış ve dokuzuncu sayıdan itibaren altı sayıda Mevzûnî, Âhî, Âsümânî, Cehdî, Raşî, Sadâî, Mecnûnî ve Recûlî’ye ait şiirleri “derleyici” kimliği ile yayınlamıştır. Bayrı, derginin yayın felsefesine olan inancı ve yüklediği misyon bakımından kendi yakın çevresini de yayın hayatına dâhil ederek hem içeriği donatmaya özen göstermiş hem de çevresini bu folklor davasına katmıştır.

Sanat tarihçisi, öğretmen ve şair yazarlardan bir grup ise derginin dil ve edebiyat alanını üstlenmiştir. Derginin kuruluş evresinde Konya Halkevi çevresinde yetişen ve dergilerinde yazılar yazmaya başlayan Mehmet Önder (1926–2005), derginin kurucu Konya ekibine yakın bir isimdir. *Folklor Postası*’nın çıktığı yıllarda sanat tarihi bölümünden lisans derecesi almış bir genç olarak dergiye güç veren isimlerden olmuştur. *Folklor Postası*’na atasözü, deyim, terim ve bilmece alanında sekiz yazı ile katkı verir. Hükümetlerin siyasi çizgisi farklı olsa da Önder, müze yöneticiliği, yurtiçi ve yurtdışında eğitim ve kültür alanında müşavirlik ve müsteşarlık

4 Mehmet Halit Bayrı, *Düşünce* (1922) ve *Anadolu Mecmuası*’nın (1924–1925) yazı işleri müdürlüklerini yapar. Türk Halk Bilgisi Derneği’nin kuruluşunda ve İstanbul şubesinde görev alır. 1931’e kadar Dernek tarafından çıkarılan *Halk Bilgisi Haberleri* dergisi 1933’ten 1942’ye kadar Eminönü Halkevi tarafından Halid Bayrı’nın idaresinde yayınlanır. Fuad Köprülü’dan sonra 1936–1941 yılları arasında Eminönü Halkevi Dil ve Edebiyat Şubesi başkanlığını yürütür (Uçman, 1992, s. 274).

düzeylelerinde bürokraside yer almıştır (Koca, 2020). Folklor ve millî kültür ilişkisinin önemini fark eden idareler ya da Önder'in çok yönlü donanımı bu kariyerde etkili olmuştur ama *Folklor Postası*'nın da bu hayat hikâyesinde önemli etkisi inkâr edilmemelidir. Kurucu nesil için folklor dergilerini bu anlamda bir üniversite, bir okul olarak görmek gerekmektedir. Önder, dergi ile parlayan ve tüm dünyaya sesini duyuran yeni yetişen gençliği temsil etmektedir.

Cumhuriyetli yıllar kahramanlık destanları için de bir arenadır. Şiir yüzlerce yıl halkın vazgeçilmez sığınağı olmuştur. Behçet Kemal (1908-1969), çağındaki folklor dergilerinde olduğu gibi *Folklor Postası*'nda da güçlü bir ses olarak varlık göstermiş ve kurtuluş yıllarına uygun destanlar söylemiştir. "Yurt Güzellemesi" (Çağlar, 1946, s. 10) bunun örneklerindedir.

Öğretmen, şair, oyun yazarı ve siyasetçi olan Ahmet Kutsi Tecer⁵ (1901-1967), halk kültürü alanında çalışmaları ile tanınır (Şengül, 2020). Dergide "Konya Destanı"nu yazan Tecer, sonraki yıllarda çıkan folklor dergilerinde pek çok yazı yayınlamıştır. Tecer'in Konya ilgisine dair bir veri bulunmasa da *Folklor Postası*'nı sevk ve idare eden Konyalı kadro etkisinden söz edilebilir.

İzleyen yıllara bakıldığında Konya doğumlu Faruk Sümer'i (1924-1995) *Folklor Postası*'na kazandıran sadece Konya çevresi olmamıştır. Yirmili yaşlarının başında ilk yazarlığına bu dergide başlayan Sümer, ileriki yıllarda tarih ve iktisat dergilerinde makaleler yayınlayan bir bilim insanı olmuştur. Yetmişli yıllarda İngiltere ve Almanya'da bulunan Sümer, "derin bilgisi ve ciddi çalışmalarıyla yurt dışında tanın(mış), büyük ilgi ve itibar gör(müştür). 1966'da oluşturulan Selçuklu Tarih ve Medeniyeti Enstitüsü'nün kurucu üyesi" (Yüksel, 2010, s.133) olan Faruk Sümer *Folklor Postası*'nda daha çok Anadolu'daki yer adları ve türkülere ilgi duymuş, derginin dil ve edebiyata düşen tarafını renklendirmeye çalışmıştır.

Folklor Postası'nda kurucular inisiyatifinde yer alanların başında öğretmenler gelir. *Folklor Postası*'ndan önce de sonra da çıkan dergilerde karşımıza eğitimci dava adamları çıkar. Daha sonra bürokrat, bilim insanı, yazar ve şair olsalar da onlar, savaş sonrası eğitim seferberliği yanında halkın aydınlanma seferberliği için misyon üstlenmişlerdir. Anadolu'nun il ve ilçelerine dağılan bu eğitimci aydınlar, tek başlarına Cumhuriyet'i temsil etmeye çalışırlar. Yaşadıkları yerin idarecileri ile de birlik halinde çalışan öğretmenlerin okuma yazma, davranış kazandırma, bir nesil yaratma gayretleri yanında bütün bu hedefleri de içine alan halk bilimi ve edebiyatı ilgisi dikkat çekicidir.

Şair, edebiyat araştırmacısı ve öğretmen Haşim Nezihî Okay (1904-1998), İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirmiş ve ülkenin çeşitli yerlerinde öğretmenlik yapmıştır. Öğretmenlik görevi yanında yaptığı çalışmalar ve kazandığı yeni uzmanlık alanı dolayısı ile halkbilimine ve halk edebiyatına katkılar verir. 1983 yılında İhsan Hınçer Türk Folkloruna Hizmet Ödülü'nü kazanır. Daha çok âşıkların biyografilerini

5 Ahmet Kutsi Tecer'in çalışmaları Karacaoğlan ve Yunus Emre'nin hayatına ışık tutmuştur. Halk şairi Âşık Veysel'i Türkiye'ye tanıtan, halk müziği derlemecisi Muzaffer Sarısözen'i keşfeden kişidir. Araştırmalarını Halk Bilgisi Derneği'nin çıkardığı Halk Bilgisi Mecmuası'nda yazılar yayımladı. Âşık Veysel'in yanı sıra, Suzani, Ruhsati, Mesleki, Talebi, Karşlı Mehmet gibi halk şairlerinin tanıtılması için çalıştı (Şengül, 2020).

araştırırken “geleneğin eski temsilcilerini gün ışığına çıkarttığı gibi sözlü kaynaklardan yararlanmaya erken dönemlerde başlamış bir araştırmacı” kimliği ile kendisi de bir kaynak kişi olur (Tonga, 2020). *Folklor Postası*’nda öğretmenlik yaptığı Zile’nin âşığı ile ilgili “Zileli Âşık Hacı Talibi” başlığını taşıyan iki yazı yazmıştır.

Derginin Konyalılar kadrosunda gibi görünse de İbrahim Aczi Kendi’nin (1883-1965) yaşam öyküsü onun *Folklor Postası* ile buluşması için uygundur. Konya ve çevresinde kâtiplik, memurluk, müdürlük ve öğretmenlik olmak üzere çeşitli görevlerde bulunmuş, 1936 yılında emekliye ayrıldıktan sonra da ağırlıklı olarak folklor çalışmaya başlamıştır. Başta *Şehir Postası* olmak üzere *Babalık*, *Ekekon*, *Yeni Meram* ve *Yeni Konya* gibi dergi ve gazetelerde yazıları yayınlanan İbrahim Aczi, çalıştığı ve dolaştığı köy ve kasabalarda yaşanan halk kültürü ürünlerini içeren eserler yazmıştır (Aksoyak, 2022). *Folklor Postası* da altmışı yaşlarındaki aydını “Âşık Hikmeti” başlıklı yazı ile ağırlar. Kendi, görev yaptığı Hatunsaray’da Konyalı Âşık Hikmeti ile bizzat tanıştığını, mesleğini ve imasını anlatır ve ondan yurt vurgulu bir koşma ile çağa tanıklık eden âşığı *Folklor Postası*’nda anlatır (İbrahim Aczi, 1945, s. 12, 16). Tek başına bu yazı ve yazar Kendi; konu, tema ve tür ne olursa olsun *Folklor Postası*’nın misyon bilincinde yayın hayatını sürdürdüğünü göstermektedir. Belirgin bir öğreticilik, tepeden empoze etme ya da bir dava şuuru oluşturma misyonunu hissettirmeyen, kültürün ılıman ikliminde toplumu buluşturmayı içselleştirmiş bir kadro hareketi hâkimdir. Bu misyon, samimi, adanmış bilinç erlerinin omuzlarında yükselir. *Folklor Postası* bu bakımdan dönüştürücü ve buluşturucu işlevinin farkında bir yayın hayatı izlemektedir. Önceki nesil dergicilik, köy enstitüsünden çıkan heyecanlı nesil ve devlet kademelerinde yer alan vizyon sahibi öncüler marifetiyle kolektif bir harekete dönüşen bu folklor davası, görev aşkı ile millî zevkin bütünleştiği, buluştuğu bir zemin halini almıştır.

1940’lar folklorun kuramsal olarak da değerlendirildiği bir dönemdir. Dergi, daha çok saha ve envanter öncelikli dönem refleksinin ürünü olduğu için beklentiyi karşılayacak ölçüde kuram yazarlığından söz edilmez. Derleme, aktarma ve tasnif yazıları yazarların zaman zaman değindiği yöntem ve araçlar bilgisinden söz edilse de metodoloji bağlamından bir iki ismin öne çıktığı görülmektedir. Ziya Gökalp üzerine olan doktora tezini 1935 yılında tamamlayan siyaset sosyolojisi uzmanı Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu (1901-1974), ilk folklor derneği olan Türk Halk Bilgisi Derneği’ni de kurmuş; 1928’de *Halk Bilgisi Mecmuası* ve aynı yıl *Halk Bilgisi Toplayıcılarına Rehber* adlı kitabını yayımlamıştır (Erkal, 1996, s. 29). Müzecilik ve iktisadi folklor gibi alanlarda çığır açıcı bir isim olan Fındıkoğlu, dergiye üç yazı ile imza atmıştır. Özellikle “Folklorun Sanat, Edebiyat ve Bilgi Kaynağı Olarak Değeri” başlıklı uzun yazısında yeni Cumhuriyet’in çeyrek yüzyılda “halka doğru” hareketi ekseninde kat ettiği yolculuğu folklor bağlamında ele almaktadır. Ona göre kökü geçmişte olan bu “halk şuuru” unutkanlık evresini geride bırakmış ve halk bilimi perspektifinin de kazandırdığı fırsatlarla iktisattan sanata, eğlenceden kıyafete kadar pek çok alanda tekrar kentle ve kamusal alanla barışmıştır (Fındıkoğlu, 1945, s. 5-6, 19). Fındıkoğlu, hayat tarzı ve eğlence anlayışlarından örnekler aktardığı başka bir yazıda bir folklor ustası özgüveni sergiler, hem bir köy monografisi örneği hem de Anadolu’daki saklı hazinelerden derleme örnekleri aktarır (1946, s. 3).

Derginin edebiyat alanının önemi isimlerinden biri de Ali Sedat Oksal (1898-1950) dır. Selanik'te doğmuş, orta eğitimini İstanbul'da almıştır. Edebiyat Fakültesi'nde ilk evre öncü isimlerden eğitim alan A. Sedat Oksal, Fransız ve Alman Mektebi'nde okumuş olması, Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'nde "Garp edebiyatı" üzerine hazırladığı bir tezle 1923 yılında mezun olmasına (Özyıldırım, 2019, s. 104) bakıldığında *Folklor Postası*'nın Batıya bakan, Avrupa'ya hâkim yüzü görülmektedir. Edebiyat tarihi ve müfredatına olan ilgisi de folklor ürünlerinin tasnifi ve dergide temsili konularında Batılı kaynaklardan hareketle bir sentez fikrinin mimarlığını kendisine yüklemiş olmalıdır.

1940'lı yıllardaki genç Cumhuriyet'in kökü mazide bir medeniyet şuurundan da sıklıkla söz edilmektedir. Bir milletin medeniyet evresine tanıklık etmiş olmasının da evrensel göstergeleri aranmaktadır. Arkeoloji, etnoloji, filoloji, mitoloji vb. disiplinlerin ortaya çıkardığı bulgular o toplumun kadim birikimlerini de sergilemiş olurlar. Genç Cumhuriyet, etnografya müzeciliği ve kültürel arşivcilik alanlarında da önemli adımlar atmış ve bu gayretle yurt dışında yoğun bir derleme ve tarama seferberliği başlamıştır. Tarih, edebiyat, dil, müzik gibi alanlarda eğitim görenlerin, kütüphane ve arşiv çalışanlarının bu seferberlikte öne çıktıklarını görülür. *Folklor Postası*, bu disiplinleri ve bu kâbil meslek insanlarını derleme, tarama ve tasnif davasında buluşturmuş ve elde edilen kültür ürünlerini o günlerin en canlı ve iletilebilir arşivi olan dergi bünyesinde sergilemiştir. Alanında öncü, çığır açıcı, duayen ve yetkin isimlerin bulunduğu bu kadro, daha çok kayda geçirdikleri folklor malzemeleri ölçüsünde kıymetli olunacağını farkında olan bir ekiptir.

Bu ekipten olan Ali Rıza Yalgın (1888-1960), Türkiye'de tarih, etnografya, eski eserler ve müzecilik alanında yapılan bu ilk çalışmalarda öne çıkan bir isimdir. Memuriyeti sebebiyle bulunduğu Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde, Türkmenler arasında derlemeler yapmış ve yayınlamıştır. Türkiye'de çalgılarla ilgili olarak yapılmış ilk derlemelerden biri ona aittir (Tetik, 2017, s. 1668). *Folklor Postası*'nda Türkmen obalarındaki kadınların kıyafetleri ve Uludağ halk çalgıları üzerinde durmuştur. Yazar, Anadolu'nun farklı yerlerinde öğretmenlik, müfettişlik ve müze müdürlüğü yapan bir kamu görevlisinin halk kültürüne yönelik araştırma ruhu ile *Folklor Postası*'nın etnografya sayfalarını renklendirmiştir.

Folklor arşivi uzmanlığı dolayısı ile Rıza Yetişen (1916-1993), kurucu genç neslin derleme ekibine katılmıştır. Sivas, Erzurum, Gümüşhane başta olmak üzere derleme için gittiği illerde gördükleri ve işittiklerini dergide yedi sayılık notlar şeklinde yayınlamıştır. *Folklor Postası*, on birinci sayıdan itibaren derlemecinin elde ettiği malzeme, tanıklıklar, isimler ve şehir folkloru gibi konularda günü gününe tuttuğu notları tarih sırasına göre dergide yayınlacağını duyurarak yazı dizisine almıştır.

Yakın tarihe kadar, âşıklık, âşık edebiyatı sözlü ve yazılı ürünleri, müzisyenlik ve bestecilik gibi disiplinler bir sanatçının birlikte sahip olduğu ve taşıyabildiği unvanlardı. Folklor kadrosu şubeleri olarak bakıldığında bu alana dair pek çok başlık ve disiplinden söz edilmektedir. Fakat derleme, kayda geçirme ve tasnif öncelikli olmakla birlikte Batılı eğitim almış olanların da yine köklerde, geçmişte ve halk kültüründe var olan ezgi, söylence, anlatı, oyun, ritüel,

gelenek ve görenekleri ayırmadan bu seferberliğe katıldıkları görülmektedir. Bunların başında gelen Vahit Lütfi Salcı (1883-1950), Cumhuriyetli yılların en renkli, üretken ve özgün müzik araştırmacılarından birisidir. Her ne kadar kurumsal ve akademik bir destek ve altyapıdan yoksun olsa da, “Salcı’nın Trakya bölgesindeki Alevi müzik ve oyunları hakkındaki araştırmaları, bu alandaki ilk kayda değer müzik etnografisi çalışmalarından birini teşkil eder ve daha sonraki etno-müzikolojik çalışmaların habercisidir.” (Ayas, 2020, s. 386). Dönemin Batı’ya dönük çok sesli müzik arayışına içeriden, yerli, bir armoni arama yolculuğunda kökleri geçmişe dayanan halk ezgilerini salık verir. Derginin çıktığı tarihlerde altmışlı yaşlarda olan Salcı, cönklerde rastladığı şiirleri, dolaştığı illerde gördüklerini, gazete ve dergilerde çıkan yazıları değerlendirmiş ve yedi yazı ile dergiye katkıda bulunmuştur. Alevi-Bektaşî inanç düzeni ve ritüelleri konularında araştırmalar yapmış ve *Folklor Postası*’nın o dönemde adı konmamış Heterodoks söylemine dair seçkilere özen göstermiştir. Fuzuli’ye ait bir gazel seçkisi bunun en belirgin örneğidir. Salcı, uzmanlık alanı olan müzik bilgisinden daha çok klasik bir folklor araştırmacısı gibi davrandığı yazıları ile derginin ana felsefesine uyumunu da sergilemiş olur.

Daha çok köy ve köycülük üzerine yazılar yayımlayan Mehmet Enver Beşe, köy seyirlik oyunları, köylülerin yiyecek hazırlıkları, yüzük oyunu, köy halk hekimliği, köy ve şehir ev düzeni gibi konular üzerinde durmaktadır (Mazıcı, 2012, s. 9). 1930’larda dergilerde yazmaya başlayan Beşe, *Folklor Postası*’nda da “Anadolu Düğünleri: Orhangazi Köylerinde Düğün” (1946, s. 16) başlıklı yazısı ile yine taşra halkının eğlence hayatı üzerinden bir uzmanlık alanına dönüşmeye başlayan folklor araştırmacısı misyonu üstlenmiş olur.

Yurt dışında aldığı eğitimle 1920’li yılların sonunda donanımlı bir müzikolog olarak yurda dönen Mahmut Ragıp Gazimihal (1900-1961), Türk müziği ve müzik terimi üzerine yazdığı makalelerle müfredata girecek düzeyde Türk müzikolojisinin temel eserlerini kaleme almış üretken bir yazardır. Daha çok Türk ezgileri özelinde duyduğu folklor ilgisi onu saha çalışmalarına da yöneltmiştir. Rize, Gümüşhane, Bayburt, Erzincan, Erzurum ve çevresinde gerçekleştirilen derlemelerde halk musikisi ve oyunları ile ilgili araştırma yapmış, Çorum ve Konya’da derleme çalışmalarına katılmıştır (Duygulu, 1996, s. 477). *Folklor Postası*’nın çıktığı yıllarda birikimi ve eserleri ile ünlenen yazar, dokuz yazı ile dergiye katkı sağlar. Zeybek, kaşık gibi oyunlar yanında derleme süreçlerinde de bulunduğu Konya halk sazcuları hakkında bilgiler verir. Kültürün ve folklorun vazgeçilmez öğelerinden biri olan ezgi, oyun ve genel anlamıyla müzik alanında katkılar sunması bakımından dergide önemli isimlerindedir.

Ahmet Adnan Saygun (1907-1991), Türk müzik tarihinde Türk Beşleri olarak anılan bestecilerden birisidir. Saygun, derginin çıktığı yıllarda kırk yaşına yaklaşmıştır ve Cumhuriyet Türkiye’sinin ilk opera bestecisi ve ilk “Devlet sanatçısı” unvanını alan sanatçı olacaktır (Yüksel, 1991). Klasik müzik bestecisi, müzik eğitimcisi ve etnomüzikolog sıfatları ile donanmış bir isim *Folklor Postası*’nın icra ettiği Doğu ve Batı sentezine dair bir sembol olarak anlaşılmalıdır. Saygun on üçüncü sayıdaki “Bela Bartok” başlıklı yazısında Macar besteci, piyanist ve etnomüzikolog Bela Bartok ile 1936 tarihinde Anadolu’da gerçekleştirdiği saha çalışmasının raporunu yayınlar. Bu rapor üzerinden Bartok’un tahmini ile yirmi bin kadar

türküye sahip olan bir milletin gecikmeden bu saha çalışmaları ile türkülerini derlemesine yönelik uyarıları aktarılmış olur.

Besteci Nuri Sami Koral (1908-1990), müzik ve dans ilgisi ile öne çıkmış bir isimdir. 1940'larda orkestra süiti yazan müzisyen, besteci ve öğretmen olan Koral, Tekirdağ'da doğmuş, İstanbul'da eğitim almış ve yaşamış (Erkin, 2012, s. 38) bir aydın olmasına karşılık "Orta Anadolu Türküleri" başlıklı tek yazısı ile dergiye katkıda bulunmuştur.

Gazeteci ve yazar Şemsi Belli (1925-1995), millî oyunlar ve geleneksel Türk motifleri taşıyan folklorik kıyafetlere yönelik yazısında *Folklor Postası*'nın kurucu misyonuna katkı vermek ister. Her bir yöreye özgü kıyafetleri ile düğünlerde derneklere icra edilen halk oyunlarının "yadırgamadan, ayıplanmak korkusundan çekinmeden savunmak gerek(tiğini)" dile getirir. Dönemin Batı'ya dönük moda algısı karşısında "Anadolu'dan gelen, elbiselerinde hala millî motifler bulunan akraba, eş ve dostumuzu hiçbir sıkıntı ve hicaba kapılmadan cadde ve salonlarda yanımızda gezdirelim. Bu hal başka memleketlerde iftihar, bizde ise düne kadar bir hicap vesilesiydi. Bu hal son bulmalıdır." tezini güçlü bir vurgu ile savunur (1944, s. 9-10). Yazar, dergideki ikinci yazısında bir tren yolculuğunda tanık olduğu âşığı, yolculuğu ve Anadolu insanına dair gözlemlerini aktarır; "Karahüyükü Aşık Ali"yi ve bir iki dörtlüğünü kayıt altına almış olur.

Sesinin güzelliği ile çocuk yaştan beri türkü ve mâni söyleyen M. Şakir Ülkütaşır'ın (1894-1981) yolu *Folklor Postası* ile kesişmiştir. 1913'te İstanbul Türk Ocağı'nda Türkçü yayınlarla tanışır. Bu yatkınlık ve yakınlık onu derleme alanına da yönlendirmiş; mâni, türkü, destan ve ağızlardan sözcük derlemeleri yapmıştır. Türk Halk Bilgisi Derneği etkin üyesi olan Ülkütaşır, dergilerde folklor ve halk edebiyatı ile ilgili çalışmalarını yayımlar (Bayram, 2011, s. 8-10). *Folklor Postası*'nda derleme sürecinin ürünlerini ve düğün gibi törensel adetleri kaleme aldığı beş yazı yer alır.

Fransızca, İngilizce, Arapça ve Farsça bilen Fahrettin Kırzıoğlu (1917-2005), tarih ve dil çalışmaları yanında sosyal ve kültürel hayatta da aktif rol oynamış, birçok cemiyetin kuruculuğunu ve yöneticiliğini yapmıştır. Çok sayıda dergi ve gazetede yazıları yayımlanan ve "halk edebiyatıyla da yakından ilgilenen Kırzıoğlu, öncelikle adım adım dolaştığı Kars ve çevresindeki yazılı ve sözlü şiir, destan gibi eserleri derleyerek geniş bir arşiv oluşturmuştur. Çalışmaları çoğunlukla Doğu, Güney, Kuzey Anadolu ve Kafkasya üzerine olup bu bölgelerin tarihi, coğrafyası, dili, kültürü, tarihî şahsiyetleri ve folkloruyla ilgilidir." (Dayı, 2019, s. 64). Dergideki beş yazısından dördü Kars folkloru diğeri de Köroğlu hakkındadır. İstanbul'da çıkan ve Konyalı ağırlıklı kadronun Kars cephesini tutan Kırzıoğlu, folklor disiplinine uygun yazıları ile derginin asıl amacına uygun katkılar sağlamıştır.

Kültürel kalınmanın ve "halka doğru" aydınlanmanın şubelerinden biri de bilim ve kültür tarihçiliği olmuştur. Daha sonra gastronomi, eczacılık, kozmetik, estetik, geleneksel tıp vb. pek çok disipline dönüşecek olan sağlık ve tıp alanının tarihsel birikimi de halk bilimi ile pek çok yerde kesişmekte olduğu için o günlerin parlak isimlerinden biri olan Süheyl Ünver (1898-1986) de kadroda yer almıştır. Ünver, dergide yazdığı tarihlerde bağımsız bir

enstitüye de kavuşan “tıp tarihi” alanında çalışmaktadır. Bir kültür tarihçisi olarak özellikle “Türkiye’de tıbbî folklorun kurucusu, araştırmacısı ve uygulayıcısı” olarak kabul görmüştür. “Osmanlı asırlarına damgasını vuran tasavvufi akımlarla bunların temsilcileri, tekke adap ve erkânı yanında dergâhlarda kullanılan eşyalar üzerine sosyal tarihimizin karanlıklar içinde kalmış köşelerine de yayınlarıyla ışık tutmuştur.” (Sayar, 2012, s. 350). Dergiye beş makale ile katkı sunmuştur. İstanbul ve Konya folkloru ile ilgilenen yazar, *Halk Bilgisi Haberleri* ve *Türk Folklor Araştırmaları* dergilerinde çok sayıda yazı yayınlamıştır. Bu dergilerde çıkan yazılarına daha çok tıp folkloruna yönelmişken *Folklor Postası*’nda hekimliğinden çok bir folklor bilimci tavrı sergilemiştir. “Ümid Dede Efsanesi”ni aktarmakla yetinmeyen Ünver, yaşayan efsanelerin halkın disiplinine ve terbiyesine katkı sunduğunu söyleyerek efsane türünün toplumsal faydasına ilişkin çıkarımlarda da bulunur.

Sonuç

Savaştan çıkan, yeniden var oluş için omuz veren toplum için “halka doğru” hareketi yeniden doğuş davasının temel dayanaklarından biri olmuştur. “Ulus yaratmak” sloganı ile yıllarca sürecek olan bu bilincin önemli bir kısmını millî kültür oluşturmaktadır. Bu kaygılarla derleme, tarama gibi Türkçe özelinde dil çalışmaları, tarım ve ekonomi projeleri, devrimlerle doktrin haline getirilen ideallerin pek çoğu kültürle ilişkili idi. Halk için ve halka dair bu bilinç bütün çevresi ile halkı ve onun kültürel kodlarını hesaba katmayı gerektirmekteydi. Bu kaygılarla ortaya çıkan arayışı o günkü koşullarda folklor disiplini karşılayabilmekteydi. Folklor biliminin o günlerde daha iyi anlaşılan etki ve kapsama alanı kurucu ideoloji için de elverişli bir yordam olarak görülmüştür. Dergideki misyoncu yaklaşımlar yoğunlaşmasına bakıldığında her bir folklor kadrosunun/şubesinin bu yüksek idealde, ilerici motivasyonda etkin olduğunu ve el vermek istediğini görürüz. Folklor Postası, ilk sayıdaki sunuştan taşradaki memura kadar bu bilinçle sarılmış bir ekibin eseridir.

1928 yılında başlayan Türk folklor dergiciliğinin kronolojik seyri takip edildiğinde 1944 yılında yayın hayatına başlayan *Folklor Postası* dergisi dördüncü sırada yer almaktadır. Daha önceki iki derginin tek sayı olarak çıktığı düşünüldüğünde *Folklor Postası* dergisinin Cumhuriyet dönemi folklor dergiciliği bakımından önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Kadro, çevresinde buluşulan irade ve dergi içeriğinden yola çıkıldığında bu dergide, Cumhuriyet’in kuruluş evresinde şekillenen folklor bilincini görmek mümkündür. Dergi kadrosu, her biri kendi alanında Cumhuriyet Türkiye’sinin gerçekleştirdiği başarı öykülerini temsil eden, çoğu bürokraside görevli ve kuruluş sürecine omuz veren aydınlardan oluşmaktadır.

Bu dikkatle on dokuz sayı olarak baştan sona kadar aynı şuur ve heyecanla yayın hayatına devam eden dergi, sadece folklor ürünlerini sergilemekle kalmamış, bir neslin savaş sonrası verdiği kültürel seferberliği de kayıt altına almıştır. O günkü koşullarda halktan derlenen, halka ait kültür ürünlerinin Cumhuriyet entelektüelleri tarafından baş tacı edilip yurt sathına kurumsal ve resmi ideoloji meşruiyeti ile yine öz sahibine, halka yayılıyor olması büyük bir işlevi ifade etmekteydi. Halkın yıllarca kurumsal yapılarından, mektepten, medreseden ve resmi

yazışmalardan alışıktığı bilgi ve kültür aktarımının ana maddesinin halk bilgisi ve kültürü olması her kesim için de devrim niteliğinde idi. O günkü koşullarda günlerce süren dizgi mesaisi ve mali yükünün, yolda rastlanan bir aşığından çıkan bir türkü için sarf edilmesi kurucu kadro için heyecan verici, halk için de hayli şaşırtıcı bir hâl olmalıdır. Bu duygu ve coşku ortamında ortaya çıkan bu misyoncu yayıncılığın bir toplum için pek çok bakımdan etkileri olmuştur. Folklor alanının tarihsel sürecine bugünden bakıldığında da Folklor Postası'nın bir mihenk taşı olarak yerini koruduğu görülmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Akça, K. (1944). Folklor ve Türk folklorünün karakteri. *Folklor Postası*, (1), 4.
- Akça, K. (1944). İlk öğretim. *Folklor Postası*, (1), 13-14.
- Akça, K. (1944). Türk folklor dâvası. *Folklor Postası*, (3), 3.
- Akça, K. (1946). Bir Anadolu geleneği :19 Mayıs gençlik bayramı -Halk Dernek ve Yarışları. *Folklor Postası*. (16). 8.
- Aksoyak, İ. H. (2022). İbrahim Aczi Kendi. <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/aczi-ibrahim-aczi-kendi>. Erişim tarihi: 06.09.2023.
- Ayas, O. G. (2020). Bir Antropolojik Özelleştirme Örneği Olarak Vahit Lütfi Salcı'nın Alevi Müziği Çalışmaları. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırmaları Dergisi*, (96), 385-410.
- Balcı, N. R. (1945). Halk ilâçları hakkında. *Folklor Postası*. (10). 15.
- Baykurt, Ş. (1985). Türkiye'de folklor dergiciliği. *Anadolu Folkloru*, (1), 7-11.
- Bayram, B. (2011) Mehmet Şakir Ülkütaşır'ın halk bilimi ile ilgili çalışmaları (Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Bayrı, M. H. (1944). Deli Şerif. *Folklor Postası*. (2), 5, 14.
- Bayrı, M. H. (1945). İkrarı ve Sabrı. *Folklor Postası*. (4). 6-8.
- Belli, Ş. (1945). Millî oyunlarımız ve Doğu'da çıkan bir yazı. *Folklor Postası*. (8). 9-10.
- Beşe, M. E. Anadolu Dügünleri: Orhangazi Köylerinde Dügün. *Folklor Postası*. (13). 16.
- Çağlar, B. K. (1946). Yurt güzellemesi. *Folklor Postası*. (16), 10.
- Çetin, A. (1995). Muzaffer Erdoğan. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. 11, 288-289.
- Çilingiroğlu, K. (1945). Kuzey Doğu Anadolu halk oyunları Erzurum. *Folklor Postası*. (7). 13-19.
- Çobanoğlu, Ö. (2002). Halkbilimi kuramları ve araştırma yöntemleri tarihine giriş. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Çoşan, S. (2020). İhsan Hınçer. <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hincer-ihsan>. Erişim tarihi: 04.09.2023.

- Dayı, M. E. (2019). “Mehmet Fahrettin Kırzioğlu”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. EK-2, 64-65.
- Dundes, A. (2005). Folklor nedir? (G. Aydın, Çev.). *Millî Folklor*. (65). 127-129.
- Duygulu, M. (1996). Mahmut Ragıp Gazimihâl. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 13, 477-479.
- Erik, M. A. (2022). *Halk Bilgisi mecmuası* (İnceleme-Çeviri Metin). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayını.
- Erkal, E. M. (1996). Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 13,28-30.
- Erkin Osmanzade, L. (2012). Devlet konservatuvarlarında verilmekte olan viyola eğitiminde çoksesli Türk müziği eserlerin yeri ve önemi. (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Fındıkoğlu, Z. F. (1945). Folklorun sanat, edebiyat ve bilgi kaynağı olarak değeri”. *Folklor Postası*. (8). 5-6, 19.
- Fındıkoğlu, Z. F. (1946). Tahtacı aşiretleri arasında geçirdiğim bir kaç saat. *Folklor Postası*. (14). 3-4.
- Gelibolulu Âşık Demir. (1945). Koşma. *Folklor Postası*. (8). 4.
- Hınçer, İ. (1946). Konya evleri, *Folklor Postası*. (19). 2.
- Hınçer, İ. (1949). Türk folklor araştırmalarını niçin çıkartıyoruz. *Türk Folklor Araştırmaları*. 1 (1). 1.
- Hınçer, İ. (1978). Kaybettiğimiz bir folklorcu: Bozkırlı Ali Kemal Akça (1908-1977). *Türk Folklor Araştırmaları*. 17 (342). 8211-8212.
- Jusdanis, G. (1998). Gecikmiş modernlik ve estetik kültür (T. Birkan, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Kendi, İ. A. (1945). Âşık Hikmeti. *Folklor Postası*. (7). 12,16.
- Koca, E. (2020). Mehmet Önder. <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mehmet-onder>. Erişim tarihi: 05.09.2023.
- Mazıcı, B. (2012). Safranbolu ilçesi halk edebiyatı ve halkbilimi ürünleri üzerinde bir araştırma. (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Oğuz, M. Ö. (2014). Araştırmaların tarihi. M. Ö. Oğuz (Ed.), Türk halk edebiyatı el kitabı (s. 1-60). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Önder, M. (1983). Basınımızda ilk özel folklor dergisi Folklor Postası. *Türk Folkloru*. (54). 3.
- Özcan, A. (1945). Saya. *Folklor Postası*. (5). 17.
- Özseven, A. (1945). İstanbul’da çocuk oyunları. *Folklor Postası*. (6). 12-13.
- Özyıldırım, A. E. (2019). Matbu ve meçhul bir edebiyat tarihi: Ali Sedat [Oksal]’ın 1932’de İstanbul’da Samncıgil, K. (1944). Garip itikatlar. *Folklor Postası*. (3). 11.
- Sayar, A. G. (2012). Ahmet Süheyl Ünver. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 42, 350-352.
- Saygun, A. A. (1946). Bela Bartok. *Folklor Postası*. (13). 3, 19.
- Sümer, F. (1946). Dil incelemeleri: bazı kelime ve yer adları hakkında. *Folklor Postası*. (14). 17.
- Şeker, E. (1946). Bir Anadolu geleneği: Akşehir’de sıra yareni. *Folklor Postası*. (19). 17.
- Şener, A. F. (1945). Bir Anadolu geleneği: kına gecesi. *Folklor Postası*. (14). 16.
- Şener, İ. (1944). Ana yurdumuzu tanıyalım. *Folklor Postası*. (1). 15-16.
- Şener, İ. (1944). Eğinde halk kültür, ahlâk ve adetleri. *Folklor Postası*. (2). 13-16.
- Şengül, A. (2020). Ahmet Kutsi Tecer. <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmet-kutsi-tecer>. Erişim tarihi: 06.09.2023.
- Tan, N. (2006). Kuruluşunun 80. yılı dolayısıyla Türk halk bilgisi derneği. Ankara: BRC Basım Matbaacılık.
- Tetik, S. (2017). Rast. *Müzikoloji Dergisi*. (5) 2, 1668-1676.

- Tiyek, M. A. (2022). İbrahim Aczi Kendi'nin hayatı, eserleri ve Divan'ı (inceleme-metin). (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tonga, N. (2020). Haşim Nezihî Okay. <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hasim-nezihî-okay>. Erişim tarihi: 06.09.2023.
- Turan Karabulut, A. (2013). Türk halk bilgisi derneği tarafından yayımlanan halk bilgisi haberleri dergisi hakkında kısa bir değerlendirme. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 0 (50), 143-149.
- Uçman, A. (1992). Mehmed Halid Bayrı. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 5, 348-351.
URL 1: <https://siracaydintasbas.tr.gg/TAR%26%23304%3BH%C7E.htm>. Erişim tarihi: 05.09.2023.
- Yalçın, A. R. (1944). Uludağ'da halk çalgıları ve zurna. *Folklor Postası*. (1). 10-12.
- Yalçın, A. R. (1946). Uludağ'da: Türkmen obaları ve kadın giyimleri. *Folklor Postası*. (17). 3.
- Yıldırım, D. (1998). *Türk bitiği*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yılmaz, İ. (1946). Yaylada. *Folklor Postası*. (18). 7.
- Yücel, H. Â. (1944). Halk edebiyatının kıymeti. *Folklor Postası*, (1), 1.
- Yüksel, A. (2010). Faruk Sümer. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 38, 133-134.
- Yüksel, D. Y. (t.y.). Ahmet Adnan Saygun. *Atatürk Ansiklopedisi*, <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/ahmet-adnan-saygun-1907-1991/>. Erişim tarihi: 05.09.2023.